

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2025. október 31.
(Reformáció ünnep)**

Horváth Géza

REFORMÁCIÓ: ÜNNEPELNI VAGY MEGÉLNI?

Énekek: 208,1.3; 591; 311

Alapige: 2Krón 31,2-5; 20-21

„És helyreállítá Ezékiás a papok és Léviták osztályait csoportjaik szerint, kit-
kit az ő szolgálata szerint, a papokat és a Lévitákat az égőáldozatokra és a hálaál-
dozatokra, a szolgálatra, hálaadásra és dicséretre az Úr táborinak kapuibán. És
rendelé a király az ő jövedelmének egy részét az égőáldozatok számára, a reggeli
és esti égőáldozatok, a szombatnapok, az újhord és az ünnepek égőáldozatai szá-
mára, amint megíratott az Úr törvényében. Meghagyá a népnek is, Jeruzsálem la-
kosinak, hogy megadják a papok és a Léviták járandóságát, hogy az Úr törvényé-
hez annál inkább ragaszkodjanak. Amint ez intézkedés híre elterjedt: az Izráel fiai
a búzának, a bornak és olajnak, a méznek és minden mezei termésnek zengéjét bő-
séggel megadták; és mindenből a tizedet bőséggel meghozák. És így cselekedék Ezé-
kiás egész Júdában. Ami jó, igaz és helyes volt az Úr előtt, az ő Istene előtt, azt
művelé. És minden munkában, a melyet elkezdett az Isten házában szolgálatában,
a törvényben és parancsolatban, keresvén az ő Istenét, teljes szívvel járt el, és ezért
áldott volt.”

Imádkozzunk!

Édesatyánk, hálaszót jöttünk mondani ezen az estén, erre bízattuk magunkat.
Köszönjük, hogy elhoztál bennünket ide, a te házádba, istentiszteletre gyülekezeti kö-
zösségben. Dicsőítünk téged, és hálával tartozunk neked, mert minden tőled van, min-
den tőled jön, minden jó adomány, minden tökéletes ajándék onnan felülről száll alá
a világosság Atyjától.

Hadd köszönjük meg neked hálaadással, hogy volt gondod nem csak ránk, ha-
nem a te egyházadra, és nem csak anyaölbén, hanem már a világ teremtetése előtt is!
Köszönjük, hogy a maga idejében mindig szeretettel hajoltál le a bűnös emberhez, aki
eltévedt, megtévedt, rossz utakra ment, már az édenkertben, aztán később sok alka-
lommal. Ilyen alkalom volt a reformáció is, majd aztán az ébredések is, amikor meg-
könyörültél. Amikor sokan látták, hogy az egyház beteg, vagy már csak azt tudták
mondani, hogy már meg is halt, mint Lázár, akkor te azt mondtad, hogy elmegyek,

REFORMÁCIÓ: ÜNNEPELNI VAGY MEGÉLNI?

hogy felkeltem őt, a te hatalmas igéddel, mert mindenkinek engednek a te szavadnak, még a halott is. Köszönjük, hogy életre keltetted az egyházat, áldunk és dicsőítünk téged, hogy nem lehetett ellenállni annak a szónak, amely először is embereket, életet reformált, alakított vissza a Szentíráshoz, aztán gyülekezeteket.

Hadd köszönjük meg neked, hogy átcsondított a reformáció gyönyörű patakja ide, Magyarországra is, és nem is patak lett belőle, hanem egy folyam lett belőle. Köszönjük, hogy megittatad gyönyörűséged folyóvizével ezt a magyar népet is, áldunk és magasztalunk téged, hogy ennek kései utódai lehetünk mi is. Kérünk téged, hadd tudjuk igével megszentelni ezt a mai napot, ezt a mai estét, amikor csöndben megállunk előtted, és hálát adunk, hogy te nem változol, úgy szólsz ma is, ahogy régente szoltál! Köszönjük, hogy neked van hatalmad felébreszteni a gyülekezeteket, az egyházat, te hozhatsz megújulást, ébredést ma is, nem emberi mesterkedések fogják ezt véghez vinni. Balgák vagyunk csak, de köszönjük, hogy te mindent meg tudsz tenni, mert nálad nincs lehetetlen. Kérünk, hogy most is könyörülj, kegyelmezz, és taníts az ige alapján, hogy hogyan induljunk el, hogyan vigyük végbe életünk reformációját, hogy az a közösség, ahol vagyunk, reformálódhasson a te isteni lényedhez, mert mi hajoltunk el tőled! Engedj visszatérést, megtérést, bűnbánatot, és kérünk téged, hogy fogadj vissza újra gyermekedül bennünket is!

Ámen.

Igehirdetés

Most volt alkalmam többször is meghallgatni a Kossuth Rádió hírműsorait, és feltűnt nekem, hogy minden híradásban megemlézték, hogy ma van a reformáció emléknapja. Az előző években nem annyira hallottunk erről, és elmondták, hogy Luther Márton mit tett ezen a napon 1517-ben, és hogy ma a protestáns felekezetek ünnepelnek. Aztán, testvérek, elkezdtem ezen gondolkodni, és a vasárnapi igehirdetést egy kicsit tovább gondolni, hiszen látjátok, hogy egy fejezettel vagyunk arrébb Ezékiás királynak a reformjától.

Először is az jutott eszembe, hogyha egy vitorlás szakosztály vagy klub nem tud vízre szállni, mert nincs szél, és amikor megjön a szél, akkor elkezdenek a parton ennek örülni, hogy de jó, hogy megjött a szél, de senki nem bocsátja a hajóját a vízre, és nem bontja ki a vitorlát. Hát ez a kép jutott eszembe, testvérek, amikor ezt hallottam ma, hogy a reformációt ünnepelni kell vagy kellene. Nem, a reformációt tenni kellene a Biblia szerint! Nemcsak örülni a szélnek, amelynek zúgását néha halljuk, és nem tudjuk, hogy honnan jön és hova megy, hanem az egyháznak tulajdonképpen a vitorlákat ki kellene bontani és vízre tenni végre a hajókat. Nem a parton ünnepelni, hogy megjött a szél, mert esetleg el is megy úgy, ahogy jött. Jézus Krisztus meglátja a tanítványok némelyikét, ahogy a parton kötözzetik a hálójukat, pedig halászok voltak, de ők a parton a hálójukat kötöztették. A halásznak nem ez a fő dolga, hanem az, hogy vesse ki a hálóját, és halásszon. Jézus Krisztus ember halászatra hívja a tanítványait, és azzá teszi őket: „azt művelem veletek, hogy embereket halásszatok”. Nagy kérdés, testvérek, hogy vajon az egyház nem a parton ünnepel-e, kötözzetvén, tisztítván a hálójukat, ahelyett, hogy bevetné a vízbe, és Jézus Krisztusnak a parancsa szerint járnának el.

Ezékiás király történetének folytatása legyen most alapigénk, mert Ezékiás reformációja egy csodálatos megújulás a Bibliában. Vasárnap azt láttuk, hogy először is felszámolják a múltat. Ugyanakkor, a mai ige nem csak azt mondja, hogy Ezékiásék

felszámolják a múltat, hanem építik is a jövőt. A mai ige, a 31. fejezet arról szól, hogy építik a jövőt, a 32. fejezet meg arról fog szólni, ha valaki még esetleg azt is elolvassa, hogy jön az idegen támadás azon nyomban. Mert ott, ahol a jövőt kezdik építeni, ott mindig az ellenség munkába lendül, és ő nem a hálókat kötözgeti, és nem a par-ton ünnepli a jó szelet, hanem kiereszti a vitorlákat, és jön a támadás. Ezékiás, testvérek, felvállalta ezt a nagy munkát, felvállalta a reformációt. Gondoljuk el, amikor valaki valami olyat vállal fel, ami az életébe kerülhet, és ő mégis felvállalja! Luthert is, amikor a pápa kiátkozta, és „vogelfrei” lett, ez a kifejezés az akkori német világban azt jelentette, hogy bárki szabadon megölheti, nem vonják felelősségre. Nincs elítélés, nincs bíróság, nincs börtön. Testvérek, az Isten kegyelme az, hogy adott ilyen embereket, mint Ezékiás, meg Luther, vagy sorolhatnám tovább, akiknek az evangélium, az ige a csontjukba rekesztett tűz volt.

A zsidókhoz írt levelet vesszük most hétfőnként, és az első fejezetben volt az a szép ige, amit én nagyon szeretek, hogy „teszi az ő szolgálait tűznek lángjává”. Amikor Isten elindította a reformációt, mert ezt nem Luther indította el, neki nem sikerült volna, de amikor Isten elindította, akkor azért tehette Luther azt, amit tett, mert tette az ő szolgálait tűznek lángjává, mert meggyújtotta a szívét. Testvérek, amikor a magyar reformátorok felvállalták, meg a gályarabok azt, amit tettek, akkor úgy vállalták fel, hogy Isten nagyon bátorra tette őket. Semmivel sem gondoltak, ahogy az ige mondja, még „az én életem sem drága nekem”, mondták, „csak, hogy elvégezhessem azt a szolgálatot, amit kaptam az Úr Jézus Krisztustól”. És itt jó, ha megállunk, testvérek, mert ma, amikor olyan lazán vesszük az elköteleződéseket, olyan flegmán vesszük az alkalmakat, az emberek nagy része ma úgy van, hogy majd, ha ráérek.

Egyszer evangelizáltam Csongrádban, már vagy 30 éve, és a lelkipásztorral bejártuk a falut az evangelizáció előtt, és hívogattuk az embereket az esti alkalomra. Mind azt mondta, hogy ott leszek, tiszteletes úr, ha csak közbe nem jön valami. Én örültem, és mondtam a lelkésznek, hogy rengetegen lesznek este. Azt mondja, itt ez egy mondás, hogy „hacsak közben nem jön valami”, ez azt jelenti, hogy valami biztos közbe fog jönni. Azóta eltelt 30 év, és még lazább a helyzet, testvérek, és még inkább félvállról vesszük azt, ami életbe vágóan fontos. Amit úgy kellene venni, mint Eszter annak idején, amikor azt mondta, hogy „ha elveszek, hát elveszek”. Ő se így kezdte, de ezzé tette az Isten lelke, és felvállalta, bement a királyhoz, és munkálta az ő szolgálatával egy népnek a megmentését. Nagyon szeretem azt az igét a Bírák könyvében, amikor Debóra és Bárák arról énekelnek, hogy Izrael néhány törzse a Rúben patakjainál nagy mellénnyel volt, és azt mondták, hogy majd mi megyünk a harcba. És utána arról énekel ez a két bíra, hogy „miért maradtál ülve a hodályban?” A Rúben patakjainál nagyok voltak az elhatározások, mert szájjal mentek csak. Majd mi megyünk, életünket és vérünket, de amikor a királynő azt mondta, hogy ne csak zabot adjatok a lónak, azt már nem, de életünket és vérünket a királynőért. Testvérek, a reformációt akkor éljük és ünnepeljük igazán, ha mozgásba lendülünk. Hogyha nekilendülünk annak, amiben nem volt az életünkben előrelépés, előrehaladás. Amit tettünk ide, meg tettünk oda, de nem intéztünk el, vagy nem számoltunk fel.

Kedves testvérek, úgy érzem, hogy nincs jogunk ünnepelni a reformációt, hogyha nem kezdünk neki múltat felszámolni és jövőt építeni. Nincs jogunk hálát adni azért, ami akkor történt, hogyha az ma nem történik meg velünk, bennünk vagy általunk. Azt hallottuk vasárnap, hogy Ezékiás reformációja úgy indult, hogy a bálványokat széttörték, az Aserákat lerombolták, a magaslatokat és az oltárokat egész Jú-

REFORMÁCIÓ: ÜNNEPELNI VAGY MEGÉLNI?

dában, Benjáminban, Efraimban és Manassében. Vagyis, a hamis Isten-imádat megjelenési formáit irtották ki akkor. Annakidején a reformáció is ezt akarta. Istent nem lehet akárhogy tisztelni. Nem lehet úgy imádni, ahogy gondoljuk, hanem úgy, ahogy Ő elrendelte. Az Isten lélek, mondja Jézus a samáriai asszonynak, a János 4-ben, mikor a samáriai asszony megkérdezte, hogy hol kell imádni az Atyát. Mert az egyik azt mondja, hogy itt, a másik azt mondja, hogy ott. Az egyik azt mondja, hogy itt az igazság, a másik azt mondja, ott az igazság. Nekünk van igazunk, a mi vallásunk az igaz vallás, és Jézus azt mondja, hogy sehol, mert az Isten lélek, és akik imádják, azok szükség, hogy lélekben és igazságban imádják. Ezzel Jézus Krisztus eloszlatja ennek az asszonynak a hamis imádati formáját. Nem mindegy, testvérek, hogy hol és hogyan imádjuk az Istent!

Nem lényegtelen, hogy milyen Istent imádunk egyáltalán. Lehet, hogy már elmondtam többször, mikor nekem valaki azt mondja, hogy milyen az Isten-képe, hogy kicsoda az Isten, akkor azt szoktam neki mondani, hogy te, az a télapó, az nem az az Isten, aki itt van a Bibliában, aki megjelent a Csipkebokorban, a Sinain, a Golgotán meg a damaszkuszi úton. Az egy más Isten, egy más Krisztus. Neked nem jó az Isten-képed, hogy kicsoda Isten! Ebből fakad a hamis Isten-imádat is. Mert, testvérek, Ezékiás király azt tűzte ki célul, hogy romboljuk le az oltárokat és építsük a jövőt. Azért olvastam fel, mert a harmadik versben mondja el, hogy mi indítja Ezékiást és mi az ő fő célja: „és rendelé a király az ő jövedelmének egy részét az égőáldozatok számára, amint megiratott az Úr törvényében.” Ez a lényeg! Elmondom testvérek, hogy mi szokott a legfőbb akadály lenni.

Ezért vannak, és mindig is ezért voltak az úgynevezett ökumenikus mozgalmak halára ítélve, ezt ki merem jelenteni, mert minden résztvevő azt akarja, hogy igazodj hozzám, csináld azt, amit én, valld azt, amit én. Ezékiás azt akarta, hogy valljuk azt, amit az Isten törvénye, ahhoz kell igazodni. Az igazodási pont nem a református vallás, nem a római katolikus, nem az evangélikus, vagy a pünkösdi, vagy bármelyik, hanem az igazodási pont a Szentírás, a Biblia. Azért vannak a szekták halára ítélve, mert csak ezt nem akarják, hanem mindegyik meg akarja téríteni a másikat, persze önmagához, de hogy a Biblia szerinti megtérés Krisztushoz van, az már nem érdekes. Ezékiás az Úrhoz tért meg, ő az Úr törvényét tette a középpontba. Ahhoz igazodunk, én is, mert azt mondja, én is ahhoz igazodok, de nektek is ahhoz kell!

Ma azt mondjuk, hogy az Isten ígéjéhez, mert egyedül a Szentírás hitünk és életünk alapja, zsinórmértéke. Egyedül a Szentírás hoz bizonyosságot az üdvösség útjáról. Tehát, ne azt valld, amit én, ne azt hidd, amit én, hanem azt valld, és azt hidd, amit a Biblia vall és mond. Ez a közös alap.

A második akadály, testvérek, amikor valaki úgy gondolja, és a reformációt ez akadályozza sokaknál, ha valaki arra hivatkozik, hogy így csináltuk eddig is. De ha valamit rosszul csináltunk, azt nem szabad, és nem, hogy nem lehet folytatni, hanem egyenesen vétek folytatni! Tegnap léptem a 39. szolgálati évembe, és gondolhatjátok, hogy ennyi év alatt az ember sok mindent hall. Hányszor hallottam, hogy „de tiszteletes úr, így tanultuk”! Tudjátok, nehéz azt mondani, hogy rosszul tanultad. Ha azt tanultad, hogy kettő meg kettő az öt, akkor miért ragaszkodsz hozzá, mert úgy tanultad? Ha úgy tanultad, hogy a mérget meg kell inni, akkor megiszod a mérget, mert úgy tanultad? Mert ilyen nincsen testvérek! Ezékiás király mondhatta volna, akinek pogány apja volt, építette az Asera bálványokat és a Baál oltárt, ő se így tanulta. Jósias se úgy tanulta, aki 8 évesen király lett, aztán Isten felhasználta a

nagy reformációi munkájában. És Pál apostol úgy tanulta, testvérek? Elmondta, hogy őt Gamáliél mi mindenre megtanította, de ezt kárnak és szemétnak ítélte a Jézus Krisztus ismeretének páratlan gazdagságáért, és Pál nem azt mondta, hogy ő így tanulta. Nem azt mondta, amit ma sokan, hogy én már ebben a vallásban születtem, már én ebben akarok meghalni is. Ugye, tudjátok a választ? Nem, te nem vallásban születél, hanem bűnben! És bűnben is fogsz meghalni, mert meg van írva, aki nem enged a fiúnak, nem lát életet, hanem Isten haragja marad rajta! Ezékiás is ebben született, ezt látta, ezt tanulta, de mégis, amikor az Isten átformálja az életét, akkor azt mondja, hogy egyedül a Szentírás. Egyedül Isten törvénye az igaz, az a hivatalos, az az elfogadott, amit ma is vallanunk kell, mert az ige örök! Testvérek, Ezékiás király nem csak felfedezi ezt, hanem saját életét teszi oda, és elkezdi, nem kihirdeti, hogy ezt csináljátok holnaptól, hanem azt mondja, hogy én is így cselekszem. És ő az első, akiről azt mondja, hogy rendelé a király az ő jóvedelmének egy részét az égő-áldozatok számára, a reggeli és esti áldozatok, a szombatok, az újhold, az ünnepek számára, mert akkor ezek még érvényben voltak. A Kolossé levélben már azt olvasuk, hogy Krisztus után ezek nem lesznek majd érvényben, legalábbis egy része. Amint megiratott az Úr törvényében, az ötödik versben, amint ez intézkedés híre elterjedt. Tudniillik, hogy a király tette oda először az adományát, majd Izráel fiai a búzának, a bornak, az olajnak, a méznek és minden mezei termésnek zengéjét bőséggel megadák, és mindenből a tizedet bőséggel megadák. Azért, mert a királyon kezdődött a megújulás, ott kezdődött a reformáció, és amikor a többiek látják, mert elterjedt ennek a híre, akkor ők is odaadják magukat.

A középkorban Londonban óriási tűz volt. Nem tudom, tudjátok-e, miért? Azért, mert kigyulladt egy galambház, és az égő szárnyú galambok tovább vitték a tüzet. Akkor még nádtetős házak voltak, és ahová leestek a kis parazsak, ott mindenütt kigyulladtak a házak, és leégett fél London. Testvérek, az ébredés jó értelemben ugyanaz, hogy valakinek felgyúl a szíve, az élete, és viszi tovább, elterjed ennek a híre, és ahová hull belőle, ott fellobban az Úr lángja. A 25. Halleluja énekben, ha valaki ismeri, „bár szent tüzed lánggal lobogna, ki értünk halni kész valál”. Ma is ez a kérésünk, testvérek, mert ha a vezetők elöl járnak, csak úgy tehetnek bizonyosságot a rábízottak előtt. 38 esztendő szolgálatából tapasztaltam, testvérek, az adakozásokat a gyülekezetekben, és azt láttam, hogy ha a szülő fősvény volt, akkor a gyerek is fősvény lett. Nagyon kevés kivételtől eltekintve. Ha a szülő bőkezű adakozó volt, akkor a gyerek is az lett, mert azt látta, azt tanulta.

Testvérek, mit adunk tovább az utódainknak, a következő generációnak? Oda-szánást, égő szívet? Most felejtsük el, hogy mit hoztak be, hogy a tizedet hozták, vagy hogy a bornak, a búzának meg a mezei termésnek a zengéjét, de nem is olyan régen még ez nagyon fontos dolog volt. Még 80 évvel ezelőtt a tanítónak meg a lelkésznek is tűzifában adták a fizetés egy részét, és búzában. Régen még így volt nálunk is, testvérek, azért, mert Isten elrendelte. Mert nem úgy van, hogy mit gondolok, vagy milyenek a körülmények, mit mond a világ, mit mond a tendencia, mi a divat. Nem az elvárásokhoz kell igazodni, hanem ahhoz, hogy Isten mit jelölt meg, milyen utat szabott az ő népének. Mert nem változik: ez Ő, és az lesz, aki volt, és úgy szól ma is, ahogy régente szólt!

Nem szeretem, amikor Pál apostol írásait kiforgatják, hogy ezt nekik írta akkor, ez csak a korinthusiakra vonatkozott, ránk már más vonatkozik. Nagyon sok minden van, ami ránk is ugyanúgy vonatkozik. Istennek a törvényei ugyanúgy vonatkoznak

REFORMÁCIÓ: ÜNNEPELNI VAGY MEGÉLNI?

ránk. A ceremóniális törvények maradtak el Jézus halála után, amik csak addig voltak érvényben, de ami itt történik, testvérek, és ami a Bibliában le van írva, az változhatatlan. Azt nem kell a korszellem szerint átírni, mint a régi történelemkönyveket, meg irodalomkönyveket. 1990 után gyorsan át kellett írni, mert van, amit kihagyunk belőle, van, amit beírunk, most már be lehet írni. A Bibliát soha nem kell átírni, amint az Isten törvényében le van írva, az az irányadó.

Azt mondja az Efezusi levélben Pál apostol, hogy annak okáért meghajtom térdemet az Atya előtt, akiről neveztetik minden nemzetség mennyen és földön, és meghajtotta a térdét. Nem azt mondtat, hogy így tanultam, így tanították nekünk, hanem azt mondta, hogy így van az Isten törvényében, és megismeri Jézus Krisztust. Éppen ezért, testvérek, a reformáció azt jelenti, hogy Istennek odaadjuk magunkat és mindenünket, ami a miénk. Nagyon szeretem az egyik reformátor egyik írását, aki azt írta le annak idején, hogy ha Jézus Krisztus odaadta magát értünk, akkor a hívek is kötelesek odaadni magukat. És ha Jézus odaadta mindenét nekünk, akkor mi is kötelesek vagyunk odaadni mindenünket az Úrnak. Testvérek, mi volt a következmény? Mert a reformációnak mindig van következménye. Zákeus reformációjának az volt a következménye, hogy a vagyonom felét a szegényeknek adta. Amit patvarkodással elvett, négy annyit adott a helyébe. Itt is volt következmény, beállították a papokat, a lévítákat, az énekeseket a szolgálatba, és bőséggel megadták, amit be kellett vinni a templom céljaira. Azt mondja, a tizedet bőséggel meghozák, azt már nem olvastam fel, de egészen addig, testvérek, míg azt olvassuk, hogy nem volt már hova rakni, azt kellett kihirdetni, hogy most már ne hozzatok, persze, nem hirdették ki, mert beraktározták. Mert a reformáció mindig ez a felbuzdulás, hogy még többet, még többet az Úrnak.

Hadd emeljem ki, hogy megmondja Ezékiás, hogy kiket rendelnek ennek a behozott javaknak a vigyázására, tárolására, gondviselésére! Rábízza, különösen tett ezt nekem, Konániának és testvérének, Simeinek a kezeire. Milyen érdekes, hogy ez a Konánia és testvére, Simei felelnek ezekért a javakért! Kicsit mosolyogtam magamban, hogy ma mit mondanának az egyházban. Kérem, ez összeférhetetlen, az egyik meg a testvére aláíró, ezek ellopják a felét! Érdekes, hogy nem kellett feltételezni, nem kellett azt gondolni, hogy ezek susmusolnak, hanem rábízza Ezékiás erre a két emberre, aki két testvér, hogy ti vagytok a felelősek, és ti vagytok a gondviselők. Megbízható emberek voltak minden bizonnyal, és nem is volt okuk vagy joguk kételkedni ebben. Mert testvérek, tudjuk az előző versekből, hogy azért is nem tudták megtartani az istentiszteletet, mert nem voltak lévíták. Nem csak azért nem voltak, mert az asszír fogságban már elvitték egy részét, meg a törvénytudóknak is elvitték egy részét, de azt olvassuk, hogy nem voltak lévíták. Valószínűnek tartom, hogy azért nem voltak lévíták, mert nem volt miből fizetést adni nekik. Pedig Isten ezt rendelte el, hogy a Lévi törzse ne kapjon földet, ők nem abból fognak élni, de a reformáció mindig azt jelenti, hogy Isten úgy gondoskodik mindenről, hogy nincs hiány semmiben.

Hadd mondjak el egy történetet a testvéreknek! Húsz éve történt már legalább, hogy felhívott egy gyülekezet gondnoka, hogy az ő gyülekezetükben megürült a lelkészi állás. Nem tudnék-e valakit? Persze, csak olyan lelkész kellene, aki mindenben kitűnik. És amikor kérdezem, hogy mit mondjak neki, milyen a lakás, mennyi a fizetés, ha valakit tudnék, akkor azt mondja nekem a gondnok, hogy tiszteletes úr, a fizetés nem sok, de van itt három hold kert a parókia mellett, ha abból nem él meg,

semmiből nem fog. Mondtam neki, hogy akkor agronómust tessenek keresni, vagy mezőgazdasági szakembert. A mezőgazdasági főiskolán szét lehet nézni, és próbáljanak olyat, aki mellel ellátja a gyülekezeti teendőket is.

A reformáció, az ébredés azt jelentette Ezékiás korában is, hogy nem voltak ilyen gondok. Másmilyen gondok voltak, de azok mindig kívülről jöttek, a külső ellenségtől. Belül nem rágtak a gyülekezetet semmi, hanem minden Isten tiszteletére, hódolatára és dicsőségére történt. Kedves testvérek, igen, ez az odaszánás! Nagyon hálás volt a szívem, amikor mi a második templomot megépítettük. Úgy kezdtük el, hogy egy forintunk se volt rá, mert a parókiát akkor fejeztük be. A parókia akkor lett kész, teljesen a gyülekezet önerejéből. És hozzá kellett kezdenünk a templomhoz, mert Isten azt mondta, hogy enyém az ezüst és enyém az arany. Nem kaptunk sehonnan senkitől egy fillért sem, támogatást senkitől nem kaptunk. Egy holland gyülekezet akart segíteni, de úgy jártak, mint itt, hogy mondtam nekik, hogy már elkéstem, ha beleegyeztek, akkor abból adjuk ki a gyülekezeti énekeskönyveket. De a templom már elkészült, mert mire felszenteltük, addigra mindent ki tudtunk fizetni. Olyan szomorúan látom, hogy ma egy templomot a gyülekezetek még kifesteni se tudnak önerőből, nemhogy felépíteni! Tisztelet a kivételnek, nem mindenütt, de azért valljuk meg, hogy a legtöbb helyen úgy kell kihúzni az emberekből a pénzt, jótékonysági esteken, vacsorákon, bálokon. Ahogy az akkori székesfehérvári kedves lelkész megírta, táncol az egyház, mert bulira adnak az emberek. Olvassátok el testvérek ezt a csodálatos reformációt, amikor nem kell kihúzni, nem kell fenyegetni, nem kell kiszarolni, hanem a király azt mondja, hogy én is odaadom magam, és aki akar, az az Isten törvényéhez igazodjon! És elterjedt ennek a híre.

Milyen jó testvérek, hogy a reformáció híre elterjedt! Hadd mondjam el itt a végén, 1536-ban írták a Helvét hitvallást, az elsőt. Két év múlva felépítik a Debreceni Református Kollégiumot meg a teológiát, aminek a homlokzatára azt írták, hogy épült a Tiszántúli Helvét hitvallást tartó eklézsiák adakozásából. Pedig milyen szegény világ lehetett 1538-ban! Örült, ha valakinek volt két kis tehene, az már gazdagnak számított falun. Ezek az eklézsiák összehordták a köveket, a téglákat, a cserepet, a maltert, a meszet, és felépítették, hogy a lelkészek tanuljanak, a fiatalok mehessenek oda, mert van következmény. És milyen csodálatos, hogy 1536-tól kezdve Magyarországon létrejönnek a gyülekezetek, felzendül a zsoltár, az emberek szíve megtelik hálával azért, mert az Isten törvényéhez akarnak ragaszkodni!

Az 1630-as pápai zsinaton elrendelik, hogy a Dunántúli eklézsiák nagy gonddal csepegtessék a Heidelbergi kátét a diákok fejébe. Ma meg azt hallom sok helyen, hogy nem érdemes azt tanítani, mert nem értik a gyerekek. Hát már a hároméves gyerek a tévé távirányítóját vagy a mobiltelefont tudja kezelni! Az 1630-ban élt gyerekek mennyivel voltak okosabbak? Semmivel. De az Isten törvényét az megértheti a gyerek is! És az Isten törvényét, testvérek, egy Nobel díjas tudós se értheti meg, ha az Isten nem fedi fel előtte. Egy gyerek kinyithatja, de a Nobel díjas tudós nem biztos, hogy ki fogja tudni nyitni, mert bolondság az neki. Be kellett írni az egész jegyzékbe a közösséget, feleségükkel, fiaikkal, lányaikkal együtt, így cselekedett Ezékiás király egész Júdában. Azt tette, ami jó, igaz és helyes volt az Úr előtt, mindenben Istenét kereste, teljes szívvel járt el, és ezért volt áldott. Amit elkezdett, abban Istenét kereste, teljes szívvel járt el. Mert ennyi a reformáció, Istent keresni, hogy mi a jó, igaz és helyes az Úr előtt. Nem a mi szemeink előtt, meg a mi gondolataink előtt, hanem az Úr előtt. A héten hallottam valakitől, hogy a hit nélküli cselekedetek is borzasz-

REFORMÁCIÓ: ÜNNEPELNI VAGY MEGÉLNI?

tóak, meg a cselekedetek nélküli hit is borzasztó. Itt mind a kettő megvan, mert a hitet követi a cselekedet, mert azt művelte, ami helyes, teljes szívvel járt el, és ezért áldott volt.

Kedves testvérek, így a végén nézzük meg, hogy keressük-e ma mi Isten akaratát! Vajon feltétlen tekintély-e előttünk Isten szava, a Biblia? Vagy csak ünnepeljük a múltat, de nincs jövőképünk? Tudniillik azt, hogy mit akar Isten velem? Ahogy mondtam, a következő rész a támadásról szól, mert ahol Isten munkálkodik, ott az ellenség is lép. A reformációban az anabaptisták majdnem felborították az egész reformációt. Az ébredések után a karizmatikus mozgalmak jöttek, meg a törvényeskedők, ezek voltak a vadhajtasok. Testvérek, Ezékiás története arról beszél, hogy csodálatos győzelmet adott neki az Úr. Luther is így írta az énekben: „mert harcokban megvéd szent igéjét és téged”. Amíg valaki az igéhez ragaszkodik, addig isteni oltalom és védelem alatt áll. Mihelyt erről lelép, azon nyomban védtelenné és kiszolgáltatottá válik az ellenség számára. Erős vár a mi Istenünk! Hadd kérdezzem meg: erős vár a te Istened? Ha erre azt tudod mondani a 46. zsoltárral együtt, hogy igen, nekünk erős várunk, igen, bizonyos segítség, oltalmunk és erősségünk az Úr, akkor a reformáció népe vagyunk! De csak addig vagyunk a reformáció népe, és egy centiméterrel se tovább, míg ezt valljuk, és azt mondjuk, hogy ezen állunk, mert más alapot senki nem vethet a meglevőn kívül, amely vettetett, amely a Jézus Krisztus.

A róla szóló evangélium, az általa véghez vitt szabadítás ma is hitünk alaptétele. Valljuk-e ezt? Ha igen, akkor boldogan mondhatjuk, hogy a reformáció népe vagyunk! Ámen.

Imádkozzunk!

Édesatyánk, köszönjük, hogy meghódolhat lelkünk előtted, mint nagy felség előtt. Magasztalunk téged, hogy nagy tetteidet számlálhatjuk el. Ilyen nagy tett volt, amikor Ezékiás királyon keresztül végbe vitted ezt a hatalmas reformációt. Amikor felgyújtottad a királynak és a népnek a szívét is, és lett példa a király, olyan vezetője a népnek, hogy átadta a tüzet. Nem a lelkesedést, hanem a Lelket, amelyet ők is kaptak, és amely arra indította és inspirálta őket, hogy adják magukat és egész valójukat, és ragaszkodjanak ahhoz, ami megvan írva.

Urunk így várunk ma is, hogy adj reformációt, megújulást a mi egyházunkba is, hogy ahhoz kezdjünk végre ragaszkodni, ami megvan írva! Könyörgünk, hogy te munkáld ezt, mert ha te nem győzol meg róla bennünket, akkor senki nem tud meggyőzni. Csak te tudsz megfordítani, visszaalakítani, életet lehelni és életet adni. Kérünk téged, könyörülj meg rajtunk, hogy jó bizonyosság legyünk a ránk bízottak előtt, családjainkban, munkatársaink között, barátaink előtt is!

Köszönjük neked, hogy a jó hír elterjedt. Magasztalunk, hogy ide is eljött az evangélium, és Magyarországon is megjelentek ezek a drága hitvallások, hogy hogyan magyarázzuk, hogyan értsük a Bibliát, a Szentírást. Köszönjük neked eleink hitét, odaadását, bátorságát, kitartását, hűségét. Szégyenkezünk, Urunk, hogy olyan kevés szorult ezekből belénk, de kérünk, hogy te adj új erőt és új kegyelmi fényt a mi életünkbe, hogy mi is boldogan és bátran vallhassuk, hogy ki népe vagyunk, kihez tartozunk, és hogy ez az Isten vezet bennünket mindhalálig! Könyörülj azért rajtunk, kegyelmedből!

Ámen.